

[Alfred Bøgh.]

som indtil da havde været henvist til beskatning af fast ejendom som eneste indtægtskilde, skulle have et noget bredere beskatningsgrundlag. Det er dog åbenbart, at grundværdierne stadig har overordentlig stor betydning for fordelingen af de amtskommunale udgifter, idet grundværdierne først beskattes direkte med indtil 14 promille og derpå indirekte med halvdelen af udskrivningen på kommunerne.

Allerede før lovens vedtagelse blev der udtrykt betænkelighed ved ordningen. Både De samvirkende Sognerådsforeninger og Amdsrådsforeningen gjorde opmærksom på, at udskrivningen ville falde for tungt på grundværdierne, og begge disse foreninger anmodede om, at der i stedet for den ordning, vi nu har, måtte blive tilvejebragt hjemmel for en direkte amtskommunal indkomstskat. Dette ønske blev imidlertid ikke imødekommet.

Når forslagsstillerne nu mener, at tiden må være inde til en fornyet overvejelse af rimeligheden af den amtskommunale beskatningsordning, skyldes det navnlig de seneste års stærke stigning i den amtskommunale udskrivning. Denne stigning har bevirket, at forudsætningerne for den i 1961 tilvejebragte ordning nu må anses for helt forrykkede. Dette fremgår af de nøgne tal. I de to sidste år før nyordningens indførelse — altså medens amtskommunerne endnu var henvist til at udskrive alene på fast ejendom — udgjorde gennemsnitsgrundskyldpromillen henholdsvis 20,45 og 21,17. I det første år efter ændringen, regnskabsåret 1961-62, faldt gennemsnitspromillen for den direkte udskrivning til 9,45, og lægger man hertil den indirekte udskrivning efter grundværdier, når man op på en samlet promille for 1961-62 på godt 14. Siden da er de amtskommunale udgifter imidlertid steget stærkt. I 1961-62 var den samlede amtskommunale udskrivning ca. 234 mill. kr., i 1962-63 ca. 286 mill. kr., i 1963-64 347 mill. kr. og i 1964-65 380 mill. kr. Dette har medført, at den direkte grundskyldpromille i de aller fleste amtsråds kredse er nået op på 14, og ser man på den reelle belastning af grundværdierne — den direkte og den indirekte grundværdibeskatning tilsammen — når man for 1964-

65 op på en samlet amtskommunal belastning af grundværdierne på i alt ca. 23 promille, altså en højere udskrivning end den, man var oppe på, da man i 1961 fandt det nødvendigt at gribe ind med den gældende lov. Dette må i sig selv virke urimeligt, og urimeligheden forstærkes af, at den del af amtsfondsbidraget, der udskrives på kommunerne efter grundværdi, ikke er genstand for konjunkturregulering på samme måde som den direkte amtskommunale grundskyld af landbrugsejendomme, men udskrives på kommunerne med sin fulde vægt uafhængigt af landbrugserhvervets og dermed kommunernes faktiske indtægtsforhold.

Det er da også for længst bekræftet gennem uvildige undersøgelser, at amtsfondsbidraget efter de gældende regler hviler uforholdsmæssigt tungt på de rene landkommuner, hvor bidraget pr. indbygger er langt større end i andre kommuner med højere indtægtsniveau. Der kan således henvises til de beregninger, der er foretaget af kommunallovskommissionens sekretariat bl. a. i Fynsundersøgelsen, og senest til Mariboskiten.

Hvad angår stillingen her i salen, er det indtrykket, at det fra socialdemokratisk og radikal side er erkendt, at det nuværende amtskommunale beskatningssystem er utilfredsstillende og i virkeligheden ude af stand til at bære yderligere belastning. Der kan i så henseende henvises til overvejelserne i forbindelse med den i foråret gennemførte ændring af den kommunale ejendomsskattelev. Som bekendt foreslog venstre og de konservative dengang en hurtigere afvikling af den fikserede ejendomsskyld. Dette forslag blev imidlertid afvist af de daværende regeringspartier, der henviste til, at en forceret afvikling af disse indtægter, der for amtskommunerne tilsammen udgør ca. 50 mill. kr. årlig, måtte aktualisere spørgsmålet om en omlægning af den amtskommunale beskatning.

De 50 mill. kr., ejendomsskylden indbringer, svarer imidlertid med de seneste års stigningstakt blot til ét års forøgelse af den amtskommunale beskatning. Fra forslagsstillernes side anser vi det derfor for tvungende nødvendigt, at vi allerede nu skrider til en justering af den amtskommunale